

ЗАКОН за измерванията

Обн., ДВ, [бр. 46](#) от 7.05.2002 г., в сила от 8.11.2002 г., изм., [бр. 88](#) от 4.11.2005 г., изм. и доп., [бр. 95](#) от 29.11.2005 г., в сила от 1.03.2006 г., изм., [бр. 99](#) от 9.12.2005 г., в сила от 10.06.2006 г., [бр. 36](#) от 4.04.2008 г., [бр. 82](#) от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 39 от 20.05.2011 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 6/2002 г., стр. 85

Библиотека закони - АПИС, т. 9, р. 2, № 90а

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на проследимост, точност и достоверност на измерванията.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Законът има за цел:

1. в съответствие с националните интереси да защитава живота и здравето на хората и околната среда от вредни въздействия, както и имуществото на физическите и юридическите лица от неблагоприятни последици, които могат да настъпят вследствие на неверни резултати от измерванията;
2. да създава условия за международно признаване на резултатите от извършваните в Република България измервания.

Чл. 3. В Република България се използват само единици, разрешени от този закон.

Чл. 4. За осигуряване на проследимост на измерванията в страната се създават национални еталони и национална система за сертифицирани сравнителни материали.

Чл. 5. За осигуряване на точност и достоверност на измерванията в здравеопазването и на измерванията, свързани с обществената безопасност, защитата на околната среда, държавните и общинските вземания и търговските плащания, се извършва метрологичен контрол.

Чл. 6. (1) Метрологичният контрол обхваща:

1. контрол на средства за измерване;
2. метрологична експертиза на средства за измерване;

3. контрол на предварително опаковани продукти и на опаковки, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване.

(2) Контролът на средствата за измерване се извършва за установяване на съответствието им с изискванията на глава четвърта и наредбата по [чл. 28](#).

(3) Метрологичната експертиза на средства за измерване се извършва при възникване на спор относно техническите и метрологичните характеристики на средствата за измерване в употреба по искане на физически или юридически лица.

(4) Контролът на предварително опакованите продукти и на опаковките, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване, се извършва за установяване на съответствието им с изискванията към техните количества или вместимости.

Чл. 7. За спазване на разпоредбите на този закон и наредбите по прилагането му се извършва метрологичен надзор.

Глава втора

(Изм. - ДВ, бр. 88 от 2005 г., бр. 95 от 2005 г.)

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТТА НА ИЗМЕРВАНИЯТА

Раздел I

Държавна политика в областта на измерванията

Чл. 8. (1) Държавната политика в областта на измерванията се определя от Министерския съвет по предложение на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и се изпълнява от председателя на Българския институт по метрология и председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор съобразно правомощията им по този закон.

(2) При разработването на политиката в областта на измерванията министърът на икономиката, енергетиката и туризма се подпомага от председателя на Българския институт по метрология и председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(3) Председателят на Българския институт по метрология и председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор осъществяват правомощията си, като се ръководят от принципите за осигуряване на проследимост, точност и достоверност на измерванията в страната.

(4) Министрите и ръководителите на ведомства организират дейностите по осигуряване на проследимост, точност и достоверност на измерванията в ръководените от тях юридически лица.

Раздел II

Органи на управление

Чл. 9. Органи на управление в областта на измерванията са председателят на Българския институт по метрология и председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 10. (1) Създава се Български институт по метрология като юридическо лице към Министерския съвет на бюджетна издръжка със седалище София, специализиран за:

1. изпълнение на функциите по този закон, включващи:

а) създаване, съхраняване и усъвършенстване на националните еталони на Република България;

б) организиране изграждането и развитието на националната система за сертифицирани сравнителни материали;

в) осигуряване проследимост на измерванията в страната;

г) осъществяване контрол на средствата за измерване;

д) извършване на метрологична експертиза на средствата за измерване;

2. подпомагане органите на държавната власт при осъществяване на техните правомощия по въпроси, свързани с измервания;

3. провеждане на метрологични изследвания и предоставяне на услуги, свързани с измервания и със средства за измерване, в области от обществен, научен и икономически интерес;

4. провеждане на дейности по международно признаване на резултатите от извършваните в Република България измервания.

(2) Българският институт по метрология се ръководи от председател, който се определя с решение на Министерския съвет и се назначава от министър-председателя.

(3) При осъществяване на своите правомощия председателят на Българския институт по метрология се подпомага от заместник-председател, който се определя с решение на Министерския съвет по предложение на председателя на института и се назначава от министър-председателя.

(4) За председател на Българския институт по метрология се назначава лице с българско гражданство с висше образование по природни или технически науки с образователно-квалификационна степен "магистър", с трудов и/или служебен стаж не по-малко от 10 години в областта на измерванията и с изявени професионални качества в областта на метрологията.

(5) Дейността, структурата, организацията на работата и численият състав на Българския институт по метрология се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 10а. (1) Дейността на Българския институт по метрология се финансира от държавния бюджет и от собствени приходи.

(2) Българският институт по метрология администрира по бюджета си средствата от таксите, събрани по този закон, и от собствени приходи от:

1. измервания, метрологични изследвания и консултации;

2. калибриране и оценяване съответствието на средства за измерване;

3. отпечатване и разпространение на официалния бюлетин на Българския институт по метрология и други специализирани в областта на измерванията печатни материали (списание, ръководства, методически указания и други);

4. отпечатване и разпространение на преводи на документи на международните органи и организации по метрология;
5. курсове и семинари, провеждани в учебния център по метрология;
6. дарения;
7. лихви;
8. средства по национални и международни програми, проекти, договори и споразумения;
9. други източници.

(3) Председателят на Българския институт по метрология определя със заповед служителите, които имат право на допълнително материално стимулиране, и индивидуалния му размер по ред, определен с устройствения правилник на Българския институт по метрология.

(4) Средствата по ал. 3 се определят в размер до 25 на сто от brutния годишен размер на средствата за работна заплата по бюджета на института и се осигуряват от преизпълнение на приходите.

Чл. 106. (1) Председателят на Българския институт по метрология:

1. предлага на Министерския съвет утвърждаването на националните еталони на Република България;
2. предлага на Министерския съвет за приемане дългосрочна програма за развитие на националните еталони;
3. приема дългосрочна програма за развитие на националната система за сертифицирани сравнителни материали, координира нейното изпълнение и издава сертификати за сертифицираните сравнителни материали;
4. одобрява и отнема одобряването на типа на средства за измерване;
5. представлява Република България пред международните органи и организации по метрология;
6. изпълнява и координира изпълнението на задълженията на Република България, произтичащи от членството ѝ в международните органи и организации по метрология;
7. сключва, изменя и прекратява двустранни и многостранни споразумения за сътрудничество и взаимно признаване в областта на измерванията;

8. издава указания и препоръки за прилагането на документите на международните органи и организации по метрология;

9. организира издаването на официалния бюлетин на Българския институт по метрология;

10. определя размера на цените за предоставяните от Българския институт по метрология услуги по [чл. 10а, ал. 2, т. 2.](#)

(2) По искане на председателя на Българския институт по метрология служители на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, предложени от нейния председател, могат да вземат участие в работата по изпълнение на задълженията по ал. 1, т. 6. Правата и задълженията на служителите се определят със заповед на председателя на Българския институт по метрология и на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за всеки конкретен случай.

Чл. 10в. (1) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор е юридическо лице на бюджетна издръжка - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, със седалище София към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, осъществяващо метрологичен надзор съгласно този закон.

(2) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор:

1. определя периодичността на проверка на средствата за измерване в употреба, които подлежат на контрол, по предложение на председателя на Българския институт по метрология;

2. оправомощава лица за извършване проверки на средства за измерване;

3. предлага на председателя на Българския институт по метрология отменяне одобряването на типа на средствата за измерване, когато при метрологичния надзор се установи, че е налице основание по [чл. 36, ал. 1.](#)

Чл. 10г. Поддържането и повишаването на професионалната подготовка на лицата, които изпълняват функции и задачи в областта на измерванията, се осъществява в учебния център по метрология към Българския институт по метрология.

Раздел III

Консултативни органи по метрология

Чл. 10д. Консултативни органи по метрология са Националният съвет по метрология към министъра на икономиката, енергетиката и туризма и Научният съвет по метрология към председателя на Българския институт по метрология.

Чл. 10е. (1) Националният съвет по метрология разглежда проекти на нормативни актове, програми и концепции за развитие на метрологията и дава становища и предложения по други въпроси, поставени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

(2) Националният съвет по метрология се състои от 26 членове и включва:

1. (изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г.) по един представител на Министерството на околната среда и водите, Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Министерството на здравеопазването, Министерството на транспорта, Министерството на вътрешните работи, Министерството на отбраната, Министерството на земеделието и продоволствието, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Агенцията за ядрено регулиране, Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, Българския институт по метрология, Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" и на Българския институт за стандартизация, определени от съответния министър или ръководител на ведомство;

2. петима представители на научната общност, определени по споразумение между председателя на Българската академия на науките и председателя на Съвета на ректорите;

3. четирима представители на национално представените организации на работодателите по [чл. 35 от Кодекса на труда](#), определени по споразумение между тях;

4. двама представители на сдруженията на потребителите, определени по споразумение между тях;

5. двама представители на сдруженията на метролозите, определени по споразумение между тях.

Чл. 10ж. (1) Научният съвет по метрология разглежда проектите на дългосрочната програма за развитие на националните еталони и дългосрочната програма за развитие на националната система за сертифицирани сравнителни материали и докладите по изпълнението им и консултира председателя на Българския институт по метрология по въпроси, свързани с националните еталони, метрологичните изследвания и обучението в областта на метрологията.

(2) В Научния съвет по метрология се включват учени и специалисти в областта на метрологията, като числеността му не може да надвишава 10 членове, а съставът се определя със заповед на председателя на Българския институт по метрология.

Чл. 10з. (1) Членовете на Националния съвет по метрология и на Научния съвет по метрология не получават възнаграждение за участието си в работата им.

(2) Съветите по [чл. 10е](#) и [10ж](#) приемат правила за своята работа и заседанията им се ръководят съответно от министъра на икономиката, енергетиката и туризма и от председателя на Българския институт по метрология.

(3) Организационно-техническото обслужване на работата на съветите по чл. 10е и 10ж се осигурява съответно от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Българския институт по метрология.

Глава трета

ЕДИНИЦИ, ЕТАЛОНИ И ПРОСЛЕДИМОСТ НА ИЗМЕРВАНИЯТА

Раздел I

Единици

Чл. 11. (1) Разрешени за използване единици за измерване са единиците от Международната система единици (SI), единици, използвани с Международната система единици, и техните съставни единици.

(2) Единиците по ал. 1 се използват за средствата за измерване и за резултатите от извършваните измервания.

Чл. 12. При въздушния, морския и железопътния транспорт могат да се използват единици, приети с международни договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Чл. 13. Министерският съвет приема наредба за наименованията, означенията и определенията на единиците по [чл. 11, ал. 1](#) и за правилата за изразяване и обявяване на резултатите от измерването.

Раздел II

Еталони и проследимост на измерванията

Чл. 14. Еталоните определят, възпроизвеждат, реализират или съхраняват единиците.

Чл. 15. (1) Националните еталони се използват като основа за определяне стойностите на други еталони на съответната единица.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Министерският съвет по предложение на председателя на Българския институт по метрология приема дългосрочна програма за развитие на национални еталони.

Чл. 16. Като национални еталони се утвърждават само еталони на единици за измерване съгласно раздел I, които притежават необходимата за страната точност и имат задоволителна степен на еквивалентност с международни еталони или с национални еталони на държави - членки на [Конвенцията за метъра](#).

Чл. 17. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология чрез Главна дирекция "Национален център по метрология" създава, съхранява и усъвършенства национални еталони.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология осъществява дейностите по ал. 1, като:

1. организира или участва в международни сравнения за установяване степента на еквивалентност на националните еталони;
2. осигурява проследимостта на националните еталони до международни еталони или еталони на държави - членки на [Конвенцията за метъра](#);
3. разпространява единиците от националните еталони към следващи по точност еталони в страната чрез калибриране;
4. внедрява и поддържа система за управление на качеството;
5. предприема мерки за поддържане проследимостта на измерванията при повреда или унищожаване на национален еталон;
6. предприема мерки за осигуряване проследимостта на измерванията в случаите, когато в страната няма утвърден национален еталон.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология може да привлича експерти при създаването и усъвършенстването на националните еталони.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Националните еталони се утвърждават с решение на Министерския съвет по предложение на председателя на Българския институт по метрология.

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лица, притежаващи еталони, които отговарят на изискванията по [чл. 16](#), могат да ги предлагат на председателя на Българския институт по метрология за утвърждаване от Министерския съвет като национални.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата, които притежават национални еталони, са длъжни да извършват дейностите по чл. 17, ал. 2, т. 3, 4 и [5](#) и да спазват указанията на председателя на Българския институт по метрология или на определено от него длъжностно лице, произтичащи от членството в международни организации по метрология.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология чрез Главна дирекция "Национален център по метрология" координира дейността на лицата, притежаващи национални еталони, и организира участието им в международни сравнения.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология води регистър на националните еталони и публикува информация за тях в официалния си бюлетин.

Чл. 21. Министерският съвет определя с наредба реда за утвърждаване на националните еталони и за начина на използване и съхраняване на еталоните.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология, в съответствие с документите на международните органи и организации по метрология, издава указания за изграждане на национална система за сертифицирани сравнителни материали, използвани при осигуряване на проследимост на измерванията.

(2) Министрите и ръководителите на ведомства могат да дават предложения за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали.

(3) Министрите, ръководителите на ведомства и физическите и юридическите лица могат да заявяват проекти за производство и сертификация на сравнителни материали за включване в дългосрочна програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология приема дългосрочна програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали по предложение на Националния съвет по метрология, съобразно предложенията по ал. 2 и 3.

(5) Проектите от дългосрочната програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали се финансират от техните заявители.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология чрез Главна дирекция "Национален център по метрология" координира изпълнението на дългосрочната програма за развитие на системата за сертифицирани сравнителни материали и организира и/или извършва сертификация на сравнителните материали.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология води регистър на сертифицираните сравнителни материали и публикува информация за тях в официалния си бюлетин.

Глава четвърта

КОНТРОЛ НА СРЕДСТВАТА ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 23. (1) На контрол по реда на тази глава подлежат средствата за измерване, компонентите, спомагателното оборудване и допълнителните устройства към тях, наричани по-нататък "средствата за измерване", които се използват в случаите по [чл. 5](#) и са определени в наредбата по [чл. 28](#).

(2) Средствата за измерване се пускат на пазара и/или в действие и се използват само ако съответстват на изискванията на тази глава и на наредбата по [чл. 28](#).

Чл. 24. Лицата, които пускат на пазара и/или в действие и използват средствата за измерване, отговарят за тяхното съответствие с изискванията към тях.

Чл. 25. На контрол по реда на тази глава подлежат и средствата за измерване, предназначени за измервания в случаите по [чл. 5](#), за които в други нормативни актове са определени технически и метрологични изисквания към тях.

Чл. 26. (1) Контролът на средствата за измерване се извършва чрез одобряване на типа, първоначална проверка и последваща проверка.

(2) Когато се допуска от наредбата по [чл. 28](#), средства за измерване могат да се пускат на пазара и/или в действие без одобряване на типа или без извършване на първоначална проверка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Средствата за измерване, чието съответствие със съществените изисквания, определени по реда на [чл. 7 от Закона за техническите изисквания към продуктите](#), е оценено и удостоверено, подлежат само на последващи проверки.

Чл. 27. Когато контролът на средствата за измерване се извършва на мястото на производство, доставка, монтаж, използване или ремонт, лицето, извършващо контрола, може да поиска от заявителя да осигури еталони, оборудване, консумативи и помощен персонал.

Чл. 28. Министерският съвет определя с наредба изискванията към средствата за измерване и тяхното използване по предназначение, реда и методите за извършване на контрол и знаците, които удостоверяват резултатите от него, и реда за водене на регистър по [чл. 34](#).

Раздел II

Одобряване на типа на средства за измерване

Чл. 29. (1) Одобряването на типа се извършва на етапа на производство или при внос на средства за измерване от неодобрен тип за допускане на средствата за измерване до проверка.

(2) Допълнително се одобрява типът на средства за измерване при модификация или допълнение към одобрен тип, които влияят или биха могли да оказват влияние на резултатите от измерване или на условията за използване на средствата за измерване.

(3) Когато при производството на средства за измерване са използвани нови технологии и за тези средства за измерване в наредбата по [чл. 28](#) няма определени изисквания,

може да се извърши ограничено одобряване на типа при условия и по ред, определени в наредбата по [чл. 28](#).

Чл. 30. (1) Срокът на валидност на одобряването на типа на средствата за измерване е 10 години.

(2) Срокът на валидност на одобряването на типа на средствата за измерване може да бъде продължаван за следващи периоди от 10 години.

(3) Срокът на валидност на ограниченото одобряване на типа на средствата за измерване по [чл. 29, ал. 3](#) е до две години и може да бъде продължен за следващ период не по-дълъг от три години.

(4) За срока на валидност на одобряването на типа броят на средствата за измерване, които могат да бъдат произведени или внесени в съответствие с одобрения тип, е неограничен, с изключение на случаите по [чл. 29, ал. 3](#).

(5) Когато срокът на валидност на одобрения тип е изтекъл, намиращите се в употреба средства за измерване, които отговарят на одобрения тип, се считат от одобрен тип.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата, които произвеждат или внасят средства за измерване, са длъжни да ги заявят в Българския институт по метрология за одобряване на типа.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да заявят за одобряване на типа всяка модификация или допълнение на одобрен тип средство за измерване при спазване изискванията на този раздел.

Чл. 32. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология одобрява типа на средствата за измерване и издава удостоверение от одобрен тип, когато след изпитване и оценяване на типа е установено съответствие на типа на средствата за измерване с изискванията към тях.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология признава одобряването на типа на средствата за измерване и издава удостоверение за признаване на одобрения тип:

1. когато е представен сертификат за одобрен тип на средство за измерване, издаден от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, удостоверяващ съответствието на типа с изискванията на директива на Европейския съюз за тези средства за измерване;
2. когато има подписано споразумение с друга държава за взаимно признаване на одобряването на типа.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология може да одобри типа на средството за измерване и да издаде удостоверение за признаване на одобрения тип при представяне на сертификат за съответствие по сертификационната система на Международната организация по законова метрология (OIML), ако характеристиките в сертификата отговарят на изискванията към средството за измерване.

(4) Удостоверението за признаване на одобрения тип по ал. 2 и 3 е със срок на валидност до изтичане на валидността на представения сертификат, но не по-дълъг от десет години.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология отказва одобряването на типа или признаването на одобрения тип на средствата за измерване, когато не са спазени изискванията на [чл. 32](#), и уведомява заявителя за това.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология вписва одобрените типове средства за измерване и допълненията към тях в регистър на одобрените за използване типове средства за измерване. Регистърът е публичен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Информация за одобрените типове средства за измерване се публикува в официалния бюлетин на Българския институт по метрология.

Чл. 35. (1) Производителите или вносителите нанасят знак за одобрен тип върху всяко средство за измерване, произведено в съответствие с одобрения тип, и по желание - върху съпровождащата го документация.

(2) В случаите по [чл. 26, ал. 2](#) производителите или вносителите на средства за измерване нанасят знак, удостоверяващ, че средствата за измерване не подлежат на одобряване на типа, или знак, че средствата за измерване не подлежат на първоначална проверка.

Чл. 36. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология отменя със заповед одобряването на типа:

1. когато се установи, че средствата за измерване от одобрен тип не съответстват на одобрения тип или на изискванията към тях или не потвърждават метрологичните си характеристики и е невъзможно тези средства за измерване да бъдат приведени в съответствие с тези изисквания;

2. когато средствата за измерване, произведени в съответствие с одобрения тип, покажат при употреба недостатък от общ характер, който ги прави непригодни за използване по предназначение.

(2) Производителят или вносителят няма право да пуска на пазара и/или в действие и е длъжен да изтегли от пазара средствата за измерване, на които е отменено одобряването по ал. 1.

(3) В случаите по ал. 1 намиращите се в употреба средства за измерване се считат от неodobрен тип, освен ако в заповедта за отменяне е предвидено друго.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология в 7-дневен срок от издаването на заповедта за отменяне писмено уведомява производителя или вносителя за отмяната на одобряването на типа на средствата за измерване.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Отмяната на одобряването се вписва в регистъра на одобрените за използване типове средства за измерване и информация за това се публикува в официалния бюлетин на Българския институт по метрология.

Раздел III

Първоначална и последваща проверка на средства за измерване

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Първоначалните и последващите проверки на средства за измерване се извършват от Българския институт по метрология или от лица, оправомощени от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 39. (1) Първоначална проверка на средства за измерване от одобрен тип и на средства за измерване, които не подлежат на одобряване на типа, се извършва с цел пускането им на пазара и/или в действие и се удостоверява със знаци за първоначална проверка.

(2) Първоначалната проверка на средства за измерване има срок на валидност до края на календарната година, следваща годината на проверката, освен ако в наредбата по [чл. 28](#) е определен друг срок.

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата, които произвеждат или внасят средства за измерване, са длъжни да ги заявят и представят в Българския институт по метрология или пред избрано от тях лице, оправомощено за извършване на проверка.

Чл. 41. Средствата за измерване, за които при първоначална проверка се установи, че не съответстват на одобрения тип или на изискванията към тях, не се пускат на пазара и/или в действие, докато производителят или вносителят не ги приведе в съответствие.

Чл. 42. (1) Първоначалната проверка на средства за измерване, внесени от държава - членка на Европейския съюз, маркирани от компетентен орган със знак за съответствие с одобрения тип и/или с изискванията на директива на Европейския съюз за съответните средства за измерване, се извършва чрез проверка на извадка от партидата на тези средства за измерване.

(2) Резултатите от първоначалната проверка на средства за измерване се признават, ако проверката е извършена от компетентен орган на друга държава, с която Република България има подписано споразумение за взаимно признаване.

Чл. 43. (1) Последваща проверка се извършва на средствата за измерване в употреба и се удостоверява със знаци за последваща проверка.

(2) Последващата проверка се извършва периодично или след ремонт на средствата за измерване.

(3) Последващата проверка се извършва преди изтичането на срока на валидност на първоначалната или периодичната проверка в случай на унищожаване на знака или по желание на лицето, което използва средството за измерване.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Периодичността на проверките по ал. 2 се определя със заповед на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, която се обнародва в "Държавен вестник" и се обявява в официалния бюлетин на агенцията.

Чл. 44. Лицата, които използват средства за измерване, са длъжни:

1. да осигуряват техническата им изправност и правилната употреба и да ги използват по предназначение;
2. да не променят съответствието им с одобрения тип или с изискванията към тях;
3. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) да ги заявяват и представят за последваща проверка в Българския институт по метрология или пред избрано от тях лице, оправомощено за проверка;
4. да не използват средства за измерване без знаците по [чл. 35](#), [чл. 39, ал. 1](#) и [чл. 43, ал. 1](#).

Чл. 45. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата, които ремонтират средства за измерване, са длъжни при ремонта да:

1. запазят съответствието им с одобрения тип или с изискванията към тях;
2. ги заявят и представят за последваща проверка след ремонта;
3. съставят документи за извършения от тях ремонт, които да съдържат данни за типа и идентификационния номер на средствата за измерване, наименование или име, седалище или адрес на заявителя на ремонта и датата на извършване на ремонта.

Чл. 46. Лицата, които извършват проверка на средства за измерване, трябва:

1. да разполагат с еталони и сертифицирани сравнителни материали, спомагателно оборудване и помещения или подвижни лаборатории с осигурени условия в тях, които да позволяват прилагането на методите, определени в наредбата по [чл. 28](#);
2. да използват еталони и средства за измерване с осигурена проследимост и сертифицирани сравнителни материали в срок на годност;
3. да разполагат със специалисти с подходящо образование и квалификация;
4. да имат функционираща система за управление на качеството.

Раздел IV

Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване

Чл. 47. (1) За извършване на проверка на средства за измерване се оправомощават лица, които:

1. са регистрирани по Търговския закон или са създадени по силата на нормативен акт;
2. са трета независима страна за проверките, за които кандидатстват;
3. отговарят на изискванията на [чл. 46](#).

(2) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Изискването по ал. 1, т. 2 не се отнася за производители на средства за измерване, които имат сертифицирана система за управление на качеството и кандидатстват за оправомощаване на първоначална проверка и последваща проверка след ремонт на произведени от тях средства за измерване.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата, които кандидатстват за оправомощаване, подават в Държавната агенция за метрологичен и технически надзор заявление, в което посочват вида на проверките и средствата за измерване, за които желаят да бъдат оправомощени.

Чл. 49. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор се произнася по заявлението за оправомощаване в срок до два месеца от датата на подаването му, като уведомява заявителя.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) При констатиране на несъответствие с изискванията по [чл. 47](#) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор писмено уведомява заявителя и определя срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-малък от един месец.

Чл. 50. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор издава заповед за оправомощаване, в която се определят средствата за измерване и видът на проверките.

(2) Оправомощаването е за срок пет години.

(3) Оправомощеното лице може да подава заявление за изменение в обстоятелствата по ал. 1 по реда и при спазване изискванията на този раздел.

(4) В случаите по ал. 3 оправомощаването е за срок до изтичането на срока по ал. 2.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор отказва оправомощаването с мотивиран отказ, когато заявителят не отговаря на изисквания по [чл. 47](#) или не отстрани несъответствията в посочения срок.

Чл. 52. Оправомощените лица са длъжни:

1. (доп. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) да извършват заявените проверки на средствата за измерване, за които са оправомощени, съгласно наредбата по [чл. 28](#) и условията в заповедта за оправомощаване;

2. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) да отчитат пред Държавната агенция за метрологичен и технически надзор извършените проверки и знаците за проверки;

3. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) да изпълняват предписанията и указанията, дадени им от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор по [чл. 77, т. 1](#);

4. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) при промяна в обстоятелствата по [чл. 47](#) в 14-дневен срок да уведомят Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор със заповед отнема оправомощаването, когато оправомощеното лице:

1. не изпълнява задълженията си по [чл. 52](#);

2. издава неверни заключения от проверка или поставя знак, който не съответства на резултата от проверката;

3. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) не изпълни предписания на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, дадени при метрологичен надзор по [чл. 77, т. 1](#);

4. престане да отговаря на някое от изискванията по [чл. 47](#).

Чл. 54. (Изм. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) Отказът за оправомощаване, както и заповедта по [чл. 53](#) подлежат на обжалване по реда на [Административнопроцесуалния кодекс](#) в 14-дневен срок от уведомяването.

Чл. 55. (1) (Предишен текст на чл. 55, изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) В официалния бюлетин на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор се публикува информация за оправомощените лица и списък на лицата, на които е отнето оправомощаването.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Ежегодно до 31 март в официалния бюлетин на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор се публикува информация за административните звена на Българския институт по метрология и за оправомощените лица, които извършват проверките на средствата за измерване.

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Министерският съвет определя с наредба средствата за измерване, чиято проверка се извършва от Българския институт по метрология, и средствата за измерване, чиято проверка се извършва от оправомощени лица, както и реда за оправомощаване на лица за извършване на проверка на средства за измерване.

Глава пета

МЕТРОЛОГИЧНА ЕКСПЕРТИЗА НА СРЕДСТВА ЗА ИЗМЕРВАНЕ

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Метрологичната експертиза на средствата за измерване се извършва от Българския институт по метрология.

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Метрологичната експертиза се извършва чрез изследване и определяне състоянието на средството за измерване, включително неговите технически и метрологични характеристики, по заявление, подадено в териториалните звена "Мерки и измервателни уреди" на Българския институт по метрология.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Българския институт по метрология определя служители и срок за извършване на метрологичната експертиза в 7-дневен срок от получаване на искането.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Българският институт по метрология може да привлича за участие в метрологичната експертиза оправомощени по реда на [глава четвърта](#) лица.

(4) Служителите, извършили метрологичната експертиза, съставят констативен протокол в два екземпляра, в който вписват:

1. датата на извършване на метрологичната експертиза;
2. наименованието, типа, производителя, идентификационния номер и техническите и метрологичните характеристики на средството за измерване;
3. използваните еталони, спомагателно оборудване и методи за изследване на средството за измерване и условията при извършване на експертизата;
4. констатациите от външния оглед на средството за измерване преди експертизата;
5. резултатите от извършеното при експертизата изследване на средството за измерване;
6. собствените си имена и длъжности.

(5) Екземпляр от констативния протокол се изпраща на лицето, поискало експертизата, в 10-дневен срок от съставянето му.

Глава шеста

КОНТРОЛ НА ПРЕДВАРИТЕЛНО ОПАКОВАНИТЕ ПРОДУКТИ И БУТИЛКИТЕ

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 59. (1) Изискванията на тази глава се отнасят за:

1. предварително опакованите продукти с еднакви номинални количества и с маса от 5 g до 10 kg включително или с обем от 5 ml до 10 l включително;

2. предварително опакованите продукти с различни количества, измервани по маса;

3. опаковки, предназначени за използване като съдове за измерване на обема на затворените в тях течности, наричани по-нататък "бутилки", с номинална вместимост от 50 ml до 5 l включително.

(2) Изискванията на тази глава не се отнасят за:

1. изделия от благородни метали;

2. лекарства.

(3) Предварително опакованите продукти и бутилките се пускат на пазара и се предлагат за продажба само ако отговарят на изискванията на тази глава и на наредбите по [чл. 72](#) и [73](#).

Чл. 60. Лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки, осигуряват тяхното съответствие с изискванията към тях.

Чл. 61. Лицата, които продават предварително опаковани продукти, нямат право да променят осигуреното от производителя или вносителя съответствие с изискванията към тях.

Чл. 62. (1) Предварително опакованите продукти с еднакви количества, за които по реда на [чл. 72](#) са въведени редове от задължителни номинални стойности на количествата, се произвеждат в количества, избрани от производителя от тези редове.

(2) Предварително опакованите продукти с еднакви количества могат да бъдат опаковани в количества със стойности, различни от редовете по ал. 1, когато са предназначени за упражняване на професия или занаят.

Чл. 63. (1) Предварително опакованите продукти и бутилките трябва да бъдат съответно в нетни количества и с действителни вместимости, които отговарят на определените в наредбите по [чл. 72](#) и [73](#) изисквания към количествата или вместимостите, и да носят означенията съгласно [чл. 70](#) и [71](#).

(2) Предварително опакованите продукти и бутилките трябва да запазват съответствието си с изискванията към количествата или вместимостите до момента на продажба на потребителите.

Раздел II

Контрол на количествата на предварително опакованите продукти и на вместимостите на бутилките

Чл. 64. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти или бутилки, извършват контрол на нетните количества на продуктите и на действителните вместимости на бутилките за оценяване на съответствието им с изискванията към тях.

(2) Контролът по ал. 1 се извършва по критерии, по методи и със средства за измерване, определени в наредбите по [чл. 72](#) и [73](#).

Чл. 65. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти с еднакви количества или бутилки, поставят знак за съответствие с изискванията, когато:

1. резултатите от проведения от тях контрол потвърдят съответствието на нетните количества на предварително опакованите продукти или на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях;

2. предприемат подходящи коригиращи действия, ако при контрола се установи несъответствие на нетните количества на предварително опакованите продукти или на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Лицата по ал. 1 съхраняват и предоставят при поискване от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор документите, съдържащи резултатите от контрола и предприетите коригиращи действия.

Чл. 66. Лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки, са длъжни да ги изтеглят от пазара, когато при надзорна проверка по [чл. 75, ал. 1](#) се установи, че те не съответстват на изискванията към тях и несъответствието не може да бъде отстранено чрез подходящи коригиращи действия.

Раздел III

(Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.)

Одобряване на идентификационните знаци на производителите на бутилки и уведомяване от лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти

Чл. 67. (1) Лицата, които произвеждат или внасят бутилки, преди започване на дейността си подават пред Държавната агенция за метрологичен и технически надзор писмено заявление за одобряване на идентификационен знак, който се поставя върху бутилката.

(2) В заявлението се посочват:

1. наименованието, седалището и адресът на управление на заявителя и видът на дейността, която извършва - производство или внос;
2. единният идентификационен код БУЛСТАТ;
3. видовете течности, за които са предназначени бутилките, които заявителят произвежда или внася;
4. местата на производство или съхраняване на бутилките.

(3) Към заявлението по ал. 2 производителят прилага графично изображение на избран от него идентификационен знак, а вносителят - графично изображение на поставения от производителя на бутилката идентификационен знак. Графичното изображение се представя на хартиен и на магнитен или оптичен носител.

(4) Избраният от заявителя идентификационен знак се одобрява, ако не се повтаря с вече одобрен идентификационен знак.

(5) В 7-дневен срок от подаване на заявлението председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощено от него длъжностно лице одобрява със заповед идентификационния знак или издава мотивиран отказ, ако не е спазено изискването по ал. 4.

(6) Лицата, получили одобрение за идентификационен знак по ал. 5, в 14-дневен срок от настъпване на промяна на обстоятелство по ал. 2 или на графичното изображение на одобрения идентификационен знак писмено уведомяват Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(7) Промяна на одобреното графично изображение се извършва по реда на ал. 2 - 5.

Чл. 68. (1) Държавната агенция за метрологичен и технически надзор води публичен регистър на одобрените идентификационни знаци на производителите на бутилки.

(2) Информация за одобрените идентификационни знаци се публикува в официалния бюлетин на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 69. (1) Лицата, които произвеждат или внасят предварително опаковани продукти, са длъжни да уведомят Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за дейността си.

(2) Уведомлението по ал. 1 се подава в 14-дневен срок след започване на съответната дейност и съдържа:

1. наименованието, седалището и адреса на управление на заявителя и вида на дейността, която извършва - производство или внос;

2. единния идентификационен код БУЛСТАТ;

3. видовете продукти, които заявителят произвежда или внася;

4. местата на производство или съхраняване на продуктите.

(3) При прекратяване на съответната дейност лицата са длъжни в 14-дневен срок да уведомят Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за това.

Раздел IV

Означение върху предварително опакованите продукти и бутилките

Чл. 70. (1) Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти, обявяват върху опаковката номиналните им количества, изразени в килограми, грамове, литри, сантилитри или милилитри, следвани от означението на единицата и знака за съответствие с метрологичните изисквания за предварително опакованите продукти с еднакви количества.

(2) Предварително опакованите продукти от внос трябва да носят означенията по ал. 1, като в случаите, когато обявените от производителя номинални количества не са изразени в определените единици, вносителите са длъжни допълнително да ги обявят.

(3) Номиналното количество на съдържащата се в бутилката течност може да не се обявява, когато използваната бутилка е с поставен знак за съответствие по [чл. 65, ал. 1](#), обявената върху нея номинална стойност е видима при нормални условия на представяне на продукта и разликата между тази номинална стойност и друга номинална стойност от реда от задължителни номинални стойности за този вид продукт е по-голяма от 50 ml.

Чл. 71. (1) Лицата, които произвеждат бутилки, обявяват върху тях номиналната им вместимост, изразена в литри, сантилитри или милилитри, и вместимостта до ръба на бутилката, изразена в сантилитри, или свободния обем на бутилката, изразен в милилитри, следвани от означенията на единицата, одобрения идентификационен знак по [чл. 67, ал. 4](#) и знака по [чл. 65, ал. 1](#) за съответствие с изискванията към тях.

(2) Означенията върху бутилките от внос трябва да отговарят на изискванията по ал. 1.

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) (1) Изискванията на [чл. 60](#), [чл. 70, ал. 2](#) и [чл. 71, ал. 2](#) не се прилагат за предварително опаковани количества продукти, които са произведени в държава - членка на Европейския съюз, и отговарят на изискванията, установени в тази държава.

(2) В случаите по ал. 1 вносителят е длъжен при поискване от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор да представи документи, доказващи съответствието на внесените продукти с изискванията към тях.

Чл. 72. Министерският съвет приема наредба за предварително опакованите количества продукти, с която се определят:

1. видовете предварително опаковани продукти по [чл. 59, ал. 1, т. 1](#), за които се прилагат;
2. редовете от задължителни номинални стойности на количествата на предварително опаковани продукти с еднакви количества и видове продукти, за които те се отнасят;
3. изискванията към нетните количества на предварително опакованите продукти;
4. изискванията към методите и средствата за измерване, използвани за определяне на нетните количества на предварително опакованите продукти;
5. критериите и методите за контрол на нетните количества на предварително опакованите продукти;
6. правилата за поставяне на означенията върху предварително опакованите продукти;
7. формата и графичното изображение на знака за съответствие на нетните количества на предварително опакованите продукти с еднакви количества с изискванията към тях.

Чл. 73. Министерският съвет приема наредба за опаковките, предназначени да бъдат използвани като съдове за измерване, с която се определят:

1. изискванията към вместимостите на бутилките;

2. изискванията към методите и средствата за измерване, използвани за определяне на действителните вместимости на бутилките;
3. критериите и методите за контрол на действителните вместимости на бутилките;
4. правилата за поставяне на означенията върху бутилките;
5. формата и графичното изображение на знака за съответствие на действителните вместимости на бутилките с изискванията към тях.

Глава седма

МЕТРОЛОГИЧЕН НАДЗОР

Чл. 74. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.)   Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор осъществява метрологичен надзор за спазване задълженията на лицата, които:

1. използват единици за измерване;
2. произвеждат или внасят средства за измерване;
3. използват средства за измерване;
4. ремонтират средства за измерване;
5. са оправомощени да извършват проверка на средства за измерване;
6. произвеждат или внасят предварително опаковани продукти или бутилки;
7. предлагат за продажба предварително опаковани продукти или бутилки.

Чл. 75. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.)   Метрологичният надзор се извършва чрез наблюдение и надзорни проверки от длъжностни лица от Главна дирекция

"Метрологичен надзор", определени от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г.) Метрологичният надзор може да се извършва съвместно с органите на Министерството на вътрешните работи съгласно [Закона за Министерството на вътрешните работи](#), органите за защита на потребителите по [Закона за защита на потребителите](#) и контролните органи по [Закона за храните](#) и със съдействието на органите на местното самоуправление.

Чл. 76. (1) При извършване на метрологичен надзор длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) имат право:

1. на достъп до местата, където се произвеждат, съхраняват, продават, ремонтират, проверяват, монтират или използват средства за измерване, и до местата, където се произвеждат, съхраняват или продават предварително опакованите продукти или бутилките;

2. (доп. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) да изискват и получават документи, свързани с контрола на средствата за измерване, ремонта и употребата на средствата за измерване, прилагането на методите за измерване и обявяването на резултатите от измерване и с произхода, размера на партидите и контрола на предварително опакованите продукти и бутилките.

(2) Длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) могат да използват получената документация и информация само за нуждите на метрологичния надзор.

Чл. 77. При извършване на метрологичен надзор длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#):

1. дават задължителни предписания за предприемане на коригиращи действия, когато е констатирано, че не са спазени изискванията на закона и наредбите по прилагането му;

2. при необходимост подлагат средствата за измерване на контрол;

3. предприемат действия за ограничаване пускането на пазара и/или в действие и използването на средства за измерване, които не съответстват на изискванията по глава четвърта;

4. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) дават предложения на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за отмяна на одобряването на типа на средства за измерване, когато са налице основанията по [чл. 36, ал. 1](#);

5. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) дават предложения на председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за отнемане на оправомощаването за извършване на проверка на средства за измерване, когато са налице основанията по [чл. 53](#);

6. подлагат на контрол предварително опакованите продукти или бутилките на местата на производство и при необходимост - на местата на съхраняване или продажба;

7. предприемат действия за ограничаване пускането на пазара или продажбата на предварително опакованите продукти и бутилките, които не съответстват на изискванията по глава шеста.

Чл. 78. Длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) при надзорните проверки в местата на производство, съхраняване и продажба на предварително опакованите продукти могат да извършат контрол на нетните им количества чрез разрушаване целостта на опаковките.

Чл. 79. Когато при надзорна проверка длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) установят, че не са спазени изискванията на закона, те предприемат действия за информиране на потребителите, включително поставяне на подходящи означения на предварително опакованите продукти, които се предлагат за продажба.

Чл. 80. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) се застраховат за злополука, настъпила при или по повод изпълнение на служебните им задължения, за сметка на бюджета на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

Чл. 81. Министерският съвет приема наредба за реда и начина на извършване на метрологичен надзор.

Глава осма ФИНАНСОВИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) (1) За контрол на средствата за измерване и за метрологична експертиза се събират такси по тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(2) За оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване и за одобряване на идентификационен знак на производители на бутилки се събират такси, определени с Тарифа № 11 за таксите, които се събират в системата на Държавната агенция за метрология и технически надзор по [Закона за държавните такси](#), утвърдена с Постановление № 97 на Министерския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм., бр. 10 от 2000 г., бр. 94 от 2002 г., бр. 17 и 19 от 2003 г.; попр., бр. 27 и 33 от 2003 г.; изм., бр. 49 от 2003 г., бр. 32 и 104 от 2004 г.).

Чл. 83. (1) (Предишен текст на чл. 83, изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Разходите за контрола по [чл. 77, т. 2 и 6](#) на средства за измерване, предварително опаковани продукти или бутилки са за сметка на бюджета на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. В случаите, когато се установи несъответствие на средствата за измерване с техническите и метрологичните изисквания към тях или на предварително опакованите продукти или бутилките с изискванията на [чл. 63, ал. 1](#), разходите са за сметка на виновните лица.

(2) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор определя със заповед служителите, които имат право на допълнително материално стимулиране, и индивидуалния му размер по ред,

определен с устройствения правилник на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(3) (Нова - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Средствата по ал. 2 се определят в размер до 25 на сто от brutния годишен размер на средствата за работна заплата по бюджета на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и се осигуряват от преизпълнение на приходите.

Глава девета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 84. (1) Производител или вносител, който в случаите по [чл. 5](#) пуска на пазара и/или в действие средства за измерване, които не отговарят на изискванията по глава четвърта, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 2000 до 10 000 лв., когато нарушението е извършено от юридическо лице или едноличен търговец.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 85. (1) Физическо лице, което в случаите по [чл. 5](#) използва средства за измерване, които не отговарят на изискванията по глава четвърта, или не изпълнява задълженията си по [чл. 44](#), се наказва с глоба от 100 до 300 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 200 до 500 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) (1) Физическо лице, което ремонтира средства за измерване и не изпълнява задълженията си по [чл. 45](#), се наказва с глоба от 150 до 500 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер от 200 до 800 лв.

(3) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 87. (1) Физическо лице, което поставя знаци за проверка на средства за измерване, без да е оправомощено за това, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 2000 до 8000 лв.

Чл. 88. (1) Производител или вносител, който пусне на пазара предварително опаковани продукти или бутилки, които не съответстват на изискванията по глава шеста и на наредбите по [чл. 72](#) и [73](#), се наказва с глоба от 500 до 5000 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 1000 до 7000 лв., когато нарушението е извършено от едноличен търговец или юридическо лице.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в двоен размер.

Чл. 89. (1) (Доп. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Физическо лице, което предлага за продажба предварително опаковани продукти, които не отговарят на изискванията по [чл. 70](#) или които са с нетни количества, различни от тези, осигурени от производителя или вносителя, се наказва с глоба от 200 до 600 лв.

(2) За същото нарушение, когато е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се налага имуществена санкция от 400 до 1000 лв.

(3) Глобата, съответно имуществената санкция по ал. 1 и 2, се налага на лице, което предлага за продажба предварително опаковани продукти, пакетирани от него на местата за съхраняване или продажба, които не отговарят на изискванията по глава шеста и на наредбите по [чл. 72](#).

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) [Производител или вносител, който не изпълни задълженията по глава шеста, раздел III](#), се наказва с глоба от 50 до 150 лв., когато нарушението е извършено от физическо лице, или с имуществена санкция от 200 до 500 лв., когато нарушението е извършено от едноличен търговец или юридическо лице.

Чл. 91. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Който унищожи, подправи или използва подправени знаци по [чл. 35](#), [чл. 39, ал. 1](#), [чл. 43, ал. 1](#) и [чл. 67](#), се наказва с глоба от 150 до 400 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

Чл. 92. (1) За неизпълнение или нарушение на задължителни предписания на длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#) виновните физически лица се наказват с глоба от 300 до 2000 лв.

(2) Когато нарушенията по ал. 1 са извършени от еднолични търговци или юридически лица, се налага имуществена санкция от 500 до 3000 лв.

Чл. 93. Физическо лице, което възпрепятства изпълнението на служебните задължения на длъжностните лица по [чл. 75, ал. 1](#), се наказва с глоба 50 лв.

Чл. 94. (1) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от определени от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор длъжностни лица от Главна дирекция "Метрологичен надзор".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Наказателните постановления се издават от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или от определени от него длъжностни лица.

(3) Не подлежат на обжалване наказателните постановления, с които е наложена глоба, съответно имуществена санкция, до 200 лв. включително.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на [Закона за административните нарушения и наказания](#).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Величина" е свойство на явление, тяло или вещество, което може да бъде различено качествено и определено количествено.
2. "Вместимост до ръба на бутилка" е обемът течност, определен при температура 20 °С, който бутилката съдържа, когато е напълнена до ръба.
3. "Действителна вместимост на бутилка" е обемът течност, определен при температура 20 °С, който бутилката съдържа, когато е напълнена точно, при спазване на условията, които теоретично съответстват на тези за номиналната вместимост.
4. "Допълнение на тип на средство за измерване" е добавяне на нови технически и/или метрологични характеристики към одобрен тип средства за измерване.
5. "Единица за измерване" е конкретна величина, определена и приета със спогодба, с която се сравняват други величини от същия вид, за да се изразят техните големина по отношение на тази величина.
6. "Единици за измерване, използвани с Международната система единици" са единици за измерване извън Международната система единици, допуснати за използване с

Международната система единици от Международния комитет по мерки и теглилки (CIPM).

7. "Еталон" е мярка, измервателен уред, сравнителен материал или измервателна система, предназначени за определяне, възпроизвеждане, реализация или съхраняване на единица на една или повече стойности на величина, която служи като изходна.

8. "Задоволителна степен на еквивалентност на еталон" е такава степен на съответствие между стойността на еталона и получената от сравнение изходна стойност и присъединената ѝ неопределеност, която позволява признаването на метрологичните характеристики на еталона.

9. "Извадка от партида средства за измерване" е брой средства за измерване от партидата, избрани по случаен признак за извършване на контрол.

10. "Калибриране" е съвкупност от действия, които при определени условия установяват зависимостта между стойностите на величината, показани от измервателен уред или измервателна система, или стойностите, представени от мярка или сравнителен материал, и съответните стойности, реализирани от еталоните.

11. "Конвенция за метъра" е Международна конвенция за осигуряване на международното единство и усъвършенстване на метричната система, приета на заключителното заседание на Международната конференция по мерки и теглилки (CGPM), проведена на 20 май 1875 г.

12. "Международен еталон" е еталон, признат с международна спогодба да служи за международна основа за определяне стойностите на други еталони на съответната единица за измерване.

13. "Международната система единици (SI)" е кохерентна система единици, приета и препоръчана от Генералната конференция по мерки и теглилки (CGPM).

14. "Модификация на тип на средство за измерване" е изменение на някои технически и/или метрологични характеристики на средствата за измерване от одобрения тип.

15. "Недостатък от общ характер на средствата за измерване" е недостатък, който въпреки съответствието на средствата за измерване с техническите и метрологичните изисквания към тях не осигурява годността им да бъдат използвани по предназначение.

16. "Необходима за страната точност на национален еталон" е точност, която позволява еталонът да изпълнява предназначението си като национален за осигуряване на проследимостта, точността и достоверността на измерванията в страната.

17. "Номинална вместимост на бутилка" е обемът течност, определен при температура 20 °C, който се очаква да съдържа бутилката, когато е напълнена при условията за употреба, за които е предназначена.

18. "Опаковка, предназначена да бъде използвана като съд за измерване" е опаковка, направена от стъкло или други материали, чиито твърдост и стабилност предполагат

същите метрологични гаранции като стъклото, която има метрологични характеристики и може да служи за измерване на обема на затворената в нея течност.

19. "Партида предварително опаковани продукти" е съвкупност от предварително опаковани продукти от един и същи вид, с еднакво обявено количество, в еднаква опаковка, опаковани за определено време на едно и също място.

20. "Партида средства за измерване" е съвкупност от средства за измерване от един и същи тип, произведени за определено време на едно и също място.

21. "Повторно" е нарушението, което е извършено в срок до една година от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

22. "Предварително опакован продукт" е количество продукт, чиято стойност е предварително определена в отсъствие на клиента, включително на местата на съхраняване или продажба, със или без опаковка, като количеството не може да бъде променяно, без да се отвори опаковката или без да настъпят видими изменения на продукта и опаковката.

23. "Проследимост" е свойство на резултат от измерване или стойност на еталон, които могат да бъдат свързани с установени еталони, обикновено международни или национални, които имат обявени неопределености с посочени доверителни вероятности, чрез непрекъснатата верига от сравнения.

24. "Резултат от измерване" е стойност на измервана величина, получена чрез измерване.

25. "Свободен обем на бутилка" е обемът, равен на разликата между номиналната вместимост и вместимостта до ръба на бутилката.

26. "Сертифициран сравнителен материал" е материал или вещество, придружено със сертификат, с достатъчна хомогенност на една или повече характеристики, чиито стойности са добре установени и сертифицирани по определена процедура, установяваща проследимостта към единицата, с която се изразяват стойностите на всяка характеристика, като всяка сертифицирана стойност се придружава от неопределеност с посочена доверителна вероятност.

27. "Средство за измерване" е техническо средство, което има метрологични характеристики и е предназначено да се използва за измервания самостоятелно или свързано с едно или повече технически средства.

28. "Съставна единица" е комбинация от разрешени за използване единици за измерване, представена като тяхна функция.

29. "Тип на средства за измерване" е съвкупност от средства за измерване с еднакво предназначение, основани на един и същи принцип, имащи еднаква конструкция и изработени от един и същи производител по една и съща техническа документация и технология.

30. "Трета независима страна за проверките, за които кандидатства" е лице, което не е участвало в разработката и не произвежда, внася, монтира, ремонтира, притежава или не използва средствата за измерване, за проверката на които кандидатства, и може да гарантира безпристрастност и независимост на персонала си.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Този закон отменя [Закона за измерванията](#) (обн., ДВ, бр. 45 от 1998 г.; изм., бр. 55 от 1999 г., бр. 108 от 2001 г.).

§ 3. Законът влиза в сила шест месеца след обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на [§ 4](#), който влиза в сила от деня на обнародването.

§ 4. (В сила от 7.05.2002 г.) Министерският съвет приема наредбите по прилагането на закона в шестмесечен срок от обнародването му.

§ 5. В срок до два месеца от влизането в сила на закона председателят на ДАМТН насрочва заседание на Националния съвет по метрология, на което се приема правилник за работата на съвета.

§ 6. Лицата, произвеждащи средства за измерване, които подлежат на контрол по този закон, са длъжни да ги приведат в съответствие с изискванията към тях в срок до две години от влизането му в сила.

§ 7. Средства за измерване в употреба, които подлежат на контрол по този закон, могат да се използват от лицата, които ги притежават, ако изпълняват предвиденото си предназначение и при последващите проверки се установи съответствие на метрологичните им характеристики с изискванията към тях.

§ 8. Лицата, лицензирани за проверка на средствата за измерване по реда на отменения Закон за измерванията, могат да извършват дейността си до изтичането на срока на валидност на лицензията.

§ 9. Лицата, за които е започнала процедура за лицензиране до обнародването на този закон, се лицензират по реда на отменения Закон за измерванията за срок не по-дълъг от две години.

§ 10. Лицата, които произвеждат предварително опаковани продукти или бутилки, въвеждат контрола на нетните количества на предварително опакованите продукти или действителните вместимости на бутилките в срок до шест месеца от влизането в сила на закона.

§ 11. Пуснатите на пазара предварително опаковани продукти и бутилки, които към момента на влизане в сила на този закон се намират в търговските обекти и в

складовите помещения и които не отговарят на изискванията на глава шеста, се предлагат за продажба до изчерпване на наличните количества.

§ 12. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2005 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на [Закона за измерванията](#)

(ДВ, бр. 95 от 2005 г., в сила от 1.03.2006 г.)

§ 48. (В сила от 29.11.2005 г.) (1) Държавната агенция за метрология и технически надзор се преобразува без ликвидация в Държавна агенция за метрологичен и технически надзор след отделянето от нея на Главна дирекция "Национален център по метрология" и Главна дирекция "Мерки и измервателни уреди", които се преобразуват в Български институт по метрология в едномесечен срок от обнародването на този закон.

(2) Българският институт по метрология поема архива, активите и пасивите на дирекциите по ал. 1 по разделителен протокол, утвърден от председателите на Българския институт по метрология и на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор.

(3) Правата и задълженията по сключените договори от Държавната агенция за метрология и технически надзор във връзка с дейността на дирекциите по ал. 1 преминават към Българския институт по метрология.

(4) Правата и задълженията по служебните и трудовите правоотношения на служителите от преобразуваната Държавна агенция за метрология и технически надзор се уреждат съгласно [чл. 87а от Закона за държавния служител](#), съответно [чл. 123 от Кодекса на труда](#).

§ 49. (В сила от 29.11.2005 г.) Министерският съвет приема устройствения правилник на Българския институт по метрология и изменя устройствения правилник на Държавната агенция за метрология и технически надзор в едномесечен срок от обнародването на този закон.

§ 50. В срок 6 месеца от влизането в сила на този закон председателят на Българския институт по метрология определя състава на Научния съвет по метрология.

§ 51. Заварените процедури по одобряване типа на средства за измерване се завършват от Българския институт по метрология, съответно удостоверенията за одобрен тип се издават от председателя на института.

.....

§ 66. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 48 и 49, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение на [Закона за туризма](#)

(ДВ, бр. 82 от 2009 г., в сила от 16.10.2009 г.)

.....

§ 31. В Закона за измерванията (обн., ДВ, бр. 46 от 2002 г.; изм., бр. 88, 95 и 99 от 2005 г. и бр. 36 от 2008 г.) навсякъде думите "министърът на икономиката и енергетиката", "министъра на икономиката и енергетиката" и "Министерството на икономиката и енергетиката" се заменят съответно с "министърът на икономиката, енергетиката и туризма", "министъра на икономиката, енергетиката и туризма" и "Министерството на икономиката, енергетиката и туризма".

.....